

La historia de Julián. Memorias de heroína y delincuencia

Autor: Gamella, J.F.

Títol: *La historia de Julián. Memorias de heroína y delincuencia*

Edita: Popular. Madrid, 1990

Aquest llibre aborda en forma de relat biogràfic l'aparició de l'heroïna en els entorns socials més vulnerables entre els anys 70 i 80 i les conseqüències dramàtiques que això va generar. Julián (nom fictici) representa un dels molts joves de classe mitja-baixa que van néixer i viure en barris obrers a la perifèria de les grans ciutats, sense gaires oportunitats ni formes positives de canalitzar els desitjos, les inquietuds i els somnis. Entre d'altres factors, un entorn de crisi econòmica, "l'obertura" que va significar la transició a nous valors i noves formes de viure i el trencament amb les formes de vida més tradicionals van abocar una generació de joves a un camí marcat pel seu caràcter autodestructiu, de recerca d'experiències intenses però que, al final, més que una alternativa, van esdevenir un carreró sense sortida.

El fenomen de la droga va molt vinculat a unes noves formes de delinqüència juvenil que, com indica Martínez Reguera, manifesten sobretot decepció i desorientació. Aquesta "delinqüència impotent" (com ell la qualifica), és un conjunt d'accions impulsives, sense previsió ni càlcul de les conseqüències. En aquest cas, parlem de joves que són tot impulsivitat, ràbia i desordre que canalitzen tots aquests sentiments en forma

d'accions violentes i que tenen sentit per elles mateixes, per la satisfacció del moment. Per al mateix autor, és imprescindible diferenciar-la d'allò que ell anomena "delinqüència prepotent", la que és planificada, la que calcula fredament els riscos i els beneficis, la que utilitza sistemes sofisticats per protegir-se.

Així, allò que comença com un joc, com una recerca d'emocions fortes, obre la porta a un itinerari vital de conseqüències imprevisibles i tremendes. Dels petits furtis i les baralles a accions més agosarades i perilloses com poden ser els atraments a bancs; de la primera amonestació, a l'ingrés en un centre de menors (el "reformatori") i després la presó; del consum inicial de drogues com una forma d'evasió i rebel·lia a la dependència. Un cercle de patiment que, en molts casos, va acabar de la manera més tràgica.

Juan F. Gamella dona veu a aquesta generació a través de Julián, un supervivent d'aquella època. Aquesta biografia és el resultat de sis anys de treball en què el protagonista va anar relatant a l'autor del llibre el seu periple vital. Com el mateix autor indica, la narració que va fent Julián passa per diverses fases que van des de la identificació amb allò que s'està narrant, el desconcert posterior per les conseqüències i la impotència davant dels fets i, finalment, per la recerca de nous camins que permetin trencar amb aquell passat.

Al marge de la mateixa història en si, aquest document ens posa en la necessitat de reflexionar sobre el paper que poden fer els professionals de l'educació social en l'acompanyament dels processos vitals més crítics. Més que solucionar res, es tracta de crear les condicions i donar els suports perquè l'altre pugui trobar alternatives al seu itinerari vital. Davant de la potència que han anat adquirint els models tecnocràtics, caldrà mirar novament amb humilitat les possibilitats reals de l'educació i, sobretot, redescobrir quins són els elements centrals en què aquesta professió ha de descansar: rigor, però també respecte, solidaritat i confiança.

Jesús Vilar